

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-900/17-E

Název	Základní škola a mateřská škola Městečko Trnávka, okres Svitavy
Sídlo	569 41 Městečko Trnávka 103
E-mail	zs.mtrnavka@mtr.cz
IČ	71011731
Identifikátor	650052081
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Vilém Slechan
Zřizovatel	obec Městečko Trnávka
Místo inspekční činnosti	569 41 Městečko Trnávka 103 569 41 Městečko Trnávka 161
Termín inspekční činnosti	30. 10 až 1. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Městečko Trnávka, okres Svitavy (dále škola) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Nejvyšší povolený počet dětí a strážníků v mateřské škole byl s účinností od 1. 9. 2013 navýšen.

Předškolní vzdělávání je uskutečňováno ve dvou věkově smíšených třídách s celodenním provozem (jedna pro děti od 2,5 do 4,5 let, druhá od 4,5 do 6 let) podle školního vzdělávacího programu *At' je léto nebo zima, pod Cimburkem, tam je prima!* (dále ŠVP PV). Ke dni inspekce bylo v mateřské škole zapsáno 45 dětí, z toho 13 v posledním ročníku před nástupem do 1. ročníku základní školy a tři děti mladší tří let.

Základní vzdělávání je poskytováno žákům od 1. do 9. ročníku podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola pro každého - škola pro všechny* (dále ŠVP ZV). Celková naplněnost školy je 148 žáků z obce a dalších 16 spádových obcí využita ze 49 %. Zřizovatel dlouhodobě povoluje výjimku z nejnižšího počtu žáků a hradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost. Formou individuálního (domácího) vzdělávání je realizována školní docházka u jednoho žáka prvního stupně. Ke dni inspekce škola vzdělávala 33 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), pro něž v případě potřeby vypracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení individuální vzdělávací plány.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je vedeno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Kapacita ve vztahu k nejvyššímu povolenému počtu účastníků je 50 přihlášenými účastníky ve dvou odděleních naplněna. Škola zabezpečuje stravování pro děti, žáky a zaměstnance ve školní jídelně v základní škole a školní jídelně-výdejně v mateřské škole.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vytvořil funkční organizační strukturu s přesně vymezenými právy a povinnostmi pracovníků. Účelně delegoval kompetence na zástupce ředitele a další pracovníky, od září 2017 nově také na vedoucí učitelku mateřské školy. Zavedený vícestupňový systém řízení vytváří příznivé podmínky pro realizaci ŠVP i spolupráci zaměstnanců. Obousměrný přenos informací, plánování a koordinaci práce jednotlivých pracovišť zabezpečují měsíční porady vedení, porady pedagogického sboru základní školy i mateřské školy a podle potřeby provozní porady. Vnitřní pravidla (školní řády, vnitřní řády, rozvrh vyučovacích hodin a dohled nad žáky atd.) jednoznačně určují organizaci a podmínky činnosti školy a jsou v souladu s principy rovného přístupu ke vzdělávání. Škola má stanovené reálné koncepční záměry a úkoly svého rozvoje, převážně jsou formulované pro základní školu. Pro jejich realizaci byly stanoveny konkrétní cíle a obecné strategie. Nepromítají se v ní měnící se podmínky školy, vlastní zjišťování a prostředky k jejich dosahování. Dílčí vyhodnocování je realizováno prostřednictvím jednání pedagogické rady nebo provozních porad.

Systém plánování byl v mateřské škole od poslední inspekční činnosti upraven a nyní více zohledňuje integrovaný způsob vzdělávání. Kontrolní postupy a hodnocení jsou postupně utvářeny. Zřejmý je posun ve vedené dokumentaci, což se kladně odráží v organizaci a úrovni vzdělávacího procesu. ŠVP PV byl ve spolupráci s pedagogickým sborem mateřské školy k začátku školního roku přepracován a je v souladu s platným Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Provedená úprava byla zdařilá,

dokument zcela odpovídá aktuálním potřebám mateřské školy a zohledňuje nové strategie předškolního vzdělávání.

V základní škole je kontrolní systém zavedený. Hospitační a kontrolní činnost pro podporu rozvoje a inovací ředitel školy provádí, ale ne systematicky. Příležitostí ke zlepšení je vytvoření dalších evaluačních nástrojů (např. pro kontrolu dosahování očekávaných výstupů a standardů základního vzdělávání, ale i pro objektivnější hodnocení plnění učebních osnov, popřípadě míry zvládnutí předepsaného učiva). Ve vedení dokumentaci školní družiny byla v průběhu inspekce přehledněna struktura ŠVP i vnitřního řádu.

ŠVP ZV byl k 1. 9. 2017 aktualizován (doplněny další očekávané výstupy v tělesné výchově pro 2. období prvního stupně a upraveny výstupy minimální doporučené úrovně při vzdělávání žáků se SVP). Od školního roku 2016/2017 byla posílena výuka anglického jazyka o jednu hodinu v 1. i 2. ročníku. Společným zjištěním pro obě součásti byla dílčí neúplnost zápisů v třídních knihách snižující průkaznost naplňování učiva a vytváření základních klíčových kompetencí.

Pedagogický sbor v mateřské škole tvoří vedoucí učitelka a tři učitelky (z toho dvě v důchodovém věku a jedna začínající). Pouze dvě z nich pracují na celý úvazek, což v dostatečné míře nezajišťuje souběžné působení učitelek ve třídě alespoň v čase hlavního vzdělávacího bloku, ani při celé délce pobytu venku. Toto řešení není optimální. Neumožňuje hlavně ve třídě mladších dětí (kde jsou i děti mladší tří let) uspokojovat jejich individuální potřeby, zájmy i možnosti. Ve třídě starších dětí je tím omezena systematická individualizace vzdělávání. Celkem 14 pedagogů (z toho tři s částečným pracovním úvazkem) včetně ředitele školy a jedné asistentky pedagoga zajišťuje základní vzdělávání. Jedna z učitelek je nekvalifikovaná, odbornou kvalifikaci získává studiem. Obě vychovatelky ve školní družině splňují požadovanou odbornou kvalifikaci.

Výchovná poradkyně vykonává funkci bez specializačního studia, což se snaží kompenzovat účastí na seminářích a školeních. Aktivně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními v oblasti vzdělávání žáků se SVP. Systematické metodické podpoře učitelů při práci se žáky s podpůrnými opatřeními ve výuce a kontrole naplňování doporučených opatření se věnuje málo. Zodpovědně zajišťuje oblast kariérového poradenství a vykonává také činnosti metodika prevence pro druhý stupeň. Od letošního školního roku byla nově ustavena funkce metodika prevence samostatně pro první stupeň. Sumarizaci plnění preventivních aktivit škola zpracovává po třídách v systému elektronického výkaznictví. Vyhodnocování účelnosti a úspěšnosti je však minimální.

Četnost a struktura dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků méně odpovídala potřebám školy, více naplňuje vizi individuálního profesního rozvoje každého pracovníka. V mateřské škole má tato skutečnost v některých případech negativní vliv na celkový přístup učitelek k zařazování a využívání moderních metod a postupů při realizaci předškolního vzdělávání. V základní škole je úroveň podobná, kopíruje zájmy učitelů a vyučovaný předmět. Pozitivem bylo zajištění celodenního semináře ve škole pro všechny pedagogy na téma *Práce s integrovanými žáky ve školním kolektivu*. Získané zkušenosti a informace např. z absolvovaných akcí si učitelé předávají individuálně. Jiné formy spolupráce např. vzájemné hospitace probíhají zatím omezeně. Pro jednotlivé vzdělávací oblasti nebyla ustavena metodická sdružení nebo předmětové komise. Všechny popsány aspekty mají vliv na minimální vzájemné propojování a jednotnější volbu vzdělávacích strategií.

Materiálně technické vybavení mateřské školy je po proběhlé rekonstrukci příznivé, ale starší nábytek ve třídách a šatnách již zcela nerespektuje současné trendy a nepřispívá k podpoře estetického citění dětí. Také lehátka a hlavně matrace pro odpolední odpočinek ve třídě mladších dětí jsou zastaralé. Pozornost je nyní cílena na vhodné vybavení

odpovídající potřebám dětí mladších tří let. V základní škole prošla větší úpravou část odborných učeben a třídy byly dovybaveny nastavitelným žákovským nábytkem. V několika učebnách druhého stupně byl školní nábytek již značně opotřebovaný. Množství didaktické techniky a informačních a komunikačních technologií je omezenější zejména na prvním stupni. Pro organizaci výuky a volbu vzdělávacích forem je náročnější přecházení do tříd s interaktivní tabulí (celkem 2). V jedné z nich má zázemí také oddělení školní družiny. Malý relaxační a odpočinkový prostor nepřispívá k vytváření vhodného klimatu pro zájmovou činnost a utváření dobrých prosociálních vztahů. Naopak snadno dostupná sportovní hala školy poskytuje výborné podmínky pro výuku tělesné výchovy stejně jako odborná učebna s laboratoří pro výuku přírodovědných předmětů. Pro některé aktivity je využíváno i hřiště TJ Sokol. Průběžně a s ohledem na finanční možnosti školy jsou pořizovány hračky, hry, didaktické pomůcky a pracovní nářadí. Celkově prostředí obou budov školy, čistota a estetická úprava vnitřních prostor i výtvarnými pracemi dětí a žáků napomáhají pozitivnímu klimatu školy.

Ke zkvalitňování podmínek pro vzdělávání škola kromě běžných finančních prostředků (stát, zřizovatel) účelně využívá vlastní příjmy z úplaty za zájmové vzdělávání, z doplňkové činnosti, z příspěvků rodičovské organizace i z projektových finančních zdrojů. Vedle zvýšených výdajů na vzdělávací činnost (výjimka z počtu žáků) zřizovatel přispívá na učební pomůcky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Mateřská škola dětem připravuje rozmanitou a zajímavou vzdělávací nabídku, která je podrobně rozpracována ve vzdělávacích programech jednotlivých tříd. Ve sledovaných činnostech v průběhu dne bylo pro děti vytvářeno podnětné prostředí pro budování základů klíčových kompetencí (k učení, komunikativní, sociální, k řešení problémů). Vzdělávání probíhalo v klidné a vstřícné atmosféře, formou spontánních a didakticky řízených činností. Aktuální téma přirozeně prolínalo celým dnem. Změna organizace dne kladně ovlivnila psychosociální podmínky, zvýšil se počet příležitostí pro osvojování přiměřených praktických dovedností, a to zejména při stravování, zajištěn je také dostatek prostoru pro spontánní činnosti dětí. Ty si hrály individuálně i ve skupinkách, dokázaly rozvinout námětové, manipulační i konstruktivní hry. Aktivity si volily na základě vlastního zájmu nebo využívaly připravenou nabídku. Měly možnost zacházet s grafickým a výtvarným materiálem – dětem byl však volně přístupný v omezeném rozsahu (např. pouze pastelky a bílý papír nebo omalovánky). Didakticky cílené činnosti měly rozdílnou úroveň. Ve třídě mladších dětí probíhaly průběžně, děti měly možnost se do nich zapojovat nebo se věnovat vlastním aktivitám. Pomocí vhodné motivace se učitelkám dařilo zaujmout většinu dětí, které se těchto činností účastnily s chutí a s radostí. Nabídka počítala i s dětmi mladšími tří let. Ve třídě starších dětí převládal u většiny těchto činností frontální způsob práce, což dětem neposkytovalo možnost uplatnit vlastní nápady a potřeby. To se odrazilo v dílčí nepozornosti a zvýšené frekvenci napomínání, docházelo také k prostojům a čekání. Účinně byly v obou třídách využívány různé metody, zařazovány byly pohybové, hudebně pohybové a relaxační hry, každý den probíhalo zdravotně preventivní cvičení. V průběhu dne měly děti dostatek možností k rozvoji hrubé i jemné motoriky, menší důraz byl kladen na správný úchop tužky. Součástí všech aktivit byl rozvoj matematických dovedností, orientace v základním počtu do deseti, rozlišování barev, orientace v prostoru. Dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení však nebyla u dětí rozvíjena. Po celý den bylo uplatňováno a vyžadováno dodržování společenských pravidel, zdvořilé chování a šetrné zacházení s hračkami a pomůckami. Pedagogický styl se vyznačoval klidem, převážným

respektováním dítěte jako osobnosti, děti byly vedeny k vzájemné toleranci a ohleduplnosti, seznamovány byly s pravidly chování ve skupině. Přesto docházelo ve třídě starších dětí k tomu, že se děti k sobě občas nechovaly ohleduplně, uplatňovaly svoje individuální potřeby a přání bez ohledu na ostatní, nevhodně řešily vzniklé spory. Při stravování byla ve velké míře rozvíjena samostatnost a sebeobsluha, a to již od nejmladší věkové skupiny, dbáno bylo na kulturu stolování. Pravidelným pobytem venku byly naplňovány i cíle z přírodovědné oblasti, upřednostňováno bylo rozvíjení smyslového vnímání a přirozeného poznávání, vhodně bylo využíváno přírodní prostředí v okolí školy. Postupně je nastavován i systém logopedické prevence, plánovaně je zpravidla každý den prováděna skupinová prevence (formou dechových a artikulačních cvičení, sluchových her apod.). V případě vážnějších poruch řeči je rodičům doporučována návštěva klinického logopeda. V odpoledních hodinách mohou děti navštěvovat hrazený kroužek *Jóga pro děti*, který je zajišťován externě.

Ve většině hodin na prvním stupni vycházel vzdělávací cíl především z očekávaných znalostí a dovedností uvedených v učebních osnovách předmětů a byl stejný pro všechny žáky. Výukové možnosti žáků se SVP byly většinou zohledňovány částečnou úpravou organizace činností, méně obsahu. Asistentka pedagoga účelně vykonávala individuální práci se žákem se SVP. Před výukou společně s učitelkou konzultuje průběh hodin. Podle pokynů dopomáhá i ostatním žákům ve třídě. V úrovni přípravy a promyšlenosti výuky byly mezi jednotlivými učitelkami minimální rozdíly. Převládal klidný a vstřícný přístup k žákům. K bezproblémové adaptaci žáků prvního ročníku na školní docházku napomáhal empatický přístup učitelky. Po obsahové stránce byly všechny hodiny dobře připravené. Učitelky efektivně zařazovaly aktivizační a pohybové činnosti pro udržení zájmu a pozornosti žáků, komunikační kruhy, prvky her a činnostního učení. Frontální výuku většinou vhodně doplňovala samostatná práce a výrazně práce ve skupinách. Při řízených rozhovorech vyučujícím často postačovaly pouze krátké jednoslovné odpovědi žáků. Ke slovu se během výuky dostala většina žáků. V polovině hodin byly zařazeny prvky problémového učení. Při čtení a psaní byli žáci vedeni ke správnému držení těla, dodržování nebylo průběžně příliš usměrňováno.

Zdařilý průběh měla výuka anglického jazyka nejmladších žáků. Pozitivní bylo pohotové používání získané slovní zásoby (barvy, čísla, jednoduché fráze) a časté vizuální upevňování učiva s využitím názorných pomůcek. Nastavenému rychlejšímu pracovnímu tempu někteří žáci po celou hodinu nestačili. Dobře promyšlená úvodní motivace a zařazení poslechových ukávek s využitím didaktické techniky vzbudila u žáků v prvouce zájem o probírané téma (slušné chování). Formou rozhovoru, dramatizace, plněním úkolu ve skupině byly účelně rozvíjeny postojové cíle. Žáci měli dostatek příležitostí k vyjadřování vlastních zkušeností a prokazovali dodržování dohodnutých pravidel chování. Shrnutí dosud získaných vlastivědných znalostí proběhlo formou předem oznámeného testu. Na praktických ukázkách různých druhů map mohli žáci samostatně formulovat svá zjištění a využívat dosavadní zkušenosti. Absence interaktivní techniky ve třídě neumožňovala vyučující obohatit dané téma o potřebné další souvislosti, což vedlo k částečné jednotvárnosti výuky. Pestrá i zábavná byla výuka českého jazyka. Rozvoji čtenářských dovedností byla věnována náležitá pozornost. Žáci byli aktivně vedeni ke čtení s porozuměním technikou *Sfumato* (práce s dechem, hlasem a sluchem), které mělo požadovanou úroveň vázaného čtení. Průběžné hodnocení žáků při výuce bylo celkově motivační, málo efektivně byli vedeni k sebereflexi vlastní úspěšnosti i vzájemnému situačnímu hodnocení. Systematické závěrečné shrnutí a zhodnocení hodiny se vyskytovalo ojedinele.

Úroveň výuky na druhém stupni závisela vždy na přístupu jednotlivých vyučujících. V části výuky byli žáci vhodně motivováni, byl jim sdělován cíl a smysl jejich práce. Hodiny byly

pestré, aktivity se smysluplně střídaly a byly pro žáky zajímavé. Žáci se do práce zapojovali s chutí, byli aktivní, díky zvoleným metodám (např. v předmětu výchova k občanství) byli vedeni k práci s textem, mohli spolupracovat, diskutovat, rozvíjet prosociální chování.

Při výuce matematiky uplatňovali s využitím analogie dřívější poznatky, zdůvodňovali jednotlivé prováděné početní kroky, navrhovali řešení, byli jasně a srozumitelně vedeni k systému práce při jednotlivých aritmetických postupech. I v těchto hodinách byly registrovány rezervy např. v ověřování průběžného zvládnutí jednotlivých mezikroků osvojovaného učiva žáky třídy, kteří neřešili právě úlohu na tabuli, v analýze důvodů, proč někteří ve výpočtech selhali. Naopak jiné hodiny byly vedeny v tradičním stylu, kdy převažovaly aktivity učitele, žáci byli pasivní. V době zkoušení neměli ostatní žáci zadané úkoly ani nebyli zainteresováni na průběhu a hodnocení zkoušeného učiva. V určitých částech hodiny např. mechanicky opisovali texty z tabule nebo dataprojektoru, poslouchali jednotvárně probíraná cvičení z učebnic, která aktivně řešil vždy pouze jediný žák. Stereotypnost činnosti vedla k pasivitě žáků, potlačovala zvýšení efektivity vzdělávání.

Výuka anglického jazyka byla pouze z části vedena v daném jazyce. Různou úroveň měla vhodná motivace žáků a podpora k učení. Učitelé převážně účelně aplikovali různé formy práce, dávali důraz na rozvoj slovní zásoby. Podle možností a v daných souvislostech byly zařazovány aktivity pro rozvoj poslechu s porozuměním a práce s interaktivní technikou. Vhodnými otázkami a promyšlenými úkoly byli žáci učitelkou s dobrou cizojazyčnou vybaveností vedeni k hledání souvislostí. Časté bylo propojování učiva s každodenními reálnými situacemi. Při čtení cizojazyčného textu bylo vhodně zařazeno porovnání hodnocení výkonu učitelkou i žáky. Zaznamenáno bylo aktivní procvičování konverzačních dovedností žáků, trénování dovednosti zachytávat v neznámém dialogu klíčová slova i vysoké nasazení žáků. Akčnost a zařazené nové prvky v hodině byly až na hranici jejich možností. Delší časové úseky byly věnovány gramatickým jevům, ale bez účelného ověřování porozumění žáky. Při prokazování znalostí a dovedností odpovídajících věku a individuálním možnostem nebyli všichni žáci přiměřeně aktivizováni. Výuka tělesné výchovy byla organizována účelně s poměrně volným prováděním herních činností jednotlivců. Respektovány byly základní fyziologické principy. Zatížení organismu žáků nebylo optimální. Výuka přesto efektivně rozvíjela pohybové schopnosti a dovednosti žáků a podporovala jejich zájem o výuku. Částečně formovala jejich sociální postoje.

Ve výuce bylo zaznamenáno několik didaktických pochybení učitelů např. nahrazení základního demonstračního pokusu videem, při jehož sledování žáci nemohli např. detailně vidět probíhající fyzikální změny chemické látky a registrovat vznikající vůně. Pedagogem byl proto komentován popis probíhajících dějů včetně závěrů, což žáky ochuzovalo o objevování souvislostí, stanovování hypotéz, vyvozování důsledků daného jevu. Opakovaně bylo zaznamenáno, že učitelé nejprve vyvolali žáka a teprve potom vyslovili otázku, což v kombinaci s poskytováním zpětné vazby učitelem snižovalo aktivitu, nasazení a pracovní úsilí zbytku třídy. Žáci byli málo zapojováni do vrstevnického vzájemného hodnocení, které by je nutilo k soustředěnějšímu sledování průběhu výuky a odpovědi spolužáků, projevování svého názoru, jeho obhajování a korigování v následných diskuzích. Při pracovních technických činnostech žáci pracovali se zájmem a chutí na smysluplném výrobku, při některých činnostech však nebyli důsledně vedeni ke vhodnému technologickému postupu, pracovnímu postoji a správnému držení používaného nářadí. Až na výjimky nebyla zařazována diferenciacce učiva, která by zohledňovala vzdělávací potřeby žáků nebo možnosti žáků a reagovala na jejich rozdílnou úroveň podpůrnými opatřeními, např. dovysvětlením v případě nepochopení učiva, nebo vytvářením příležitostí pro rychlejší a pohotovější žáky. Závěry hodin byly po shrnutí probíraného učiva téměř vždy bez závěrečného zhodnocení práce žáků a motivačních pochval.

Zjištěným nedostatkem je nedůsledné nebo nekonkrétní zapisování probíraného učiva (např. procvičování, opakování) a věnování malého prostoru některým tématům. Učitelky například v předchozích obdobích většinu výuky praktických činností na prvním stupni věnovaly obsahu tematického okruhu *Práce s drobným materiálem*. Dalším třem povinným tematickým okruhům (*Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*) bylo věnováno jen minimum času. Nedostatky spočívaly také v nízkém podílu využití prostředků ICT pedagogy a žáky, v minimální diferenciaci učiva ve vztahu k nadaným žákům a v jen ojedinělém efektivním užití formativního hodnocení.

Ve školní družině probíhaly klidové i pohybové aktivity podle individuálního zaměření a potřeb žáků. Omezený prostor a vybavení jednoho oddělení byl kompenzován pravidelným pobytem žáků venku, v tělovýchovném sále nebo tělocvičně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola podporuje rozvoj osobnosti dětí, rovnoměrně směřuje k naplňování všech klíčových kompetencí. Pedagogické pracovnice sledují vývoj jednotlivých dětí na základě jejich projevů. Forma záznamů byla od září nastavena nově, dříve vedla většinou pouze k formálnímu vyplnění. Kladem je, že součástí pedagogické diagnostiky je i kresba postavy. Učitelky mají o znalostech a dovednostech jednotlivých dětí přehled, ale záměrné hodnocení, pozorování ani získané výsledky nejsou cíleně využívány při plánování individuálně zacílené vzdělávací nabídky.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přirozeně, aktivně se zapojovaly do činností, dokázaly spolupracovat. V rámci svých možností dosahovaly potřebných dovedností souvisejících s vytvářením klíčových kompetencí. Během probíraného tématu uplatňovaly dovednosti týkající se předčtenářské, předmatematické, přírodovědné i sociální gramotnosti. Ve styku s dospělými a převážně i mezi dětmi byla dodržována základní pravidla společenského chování (pozdravit, poděkovat, poprosit), vzájemná komunikace probíhala bez zábrán. Děti, které nastoupily od září 2017, byly již adaptované a přirozeně se zapojovaly do činností.

Úměrně svému věku a osobním možnostem uměly děti vést rozhovor, zformulovat myšlenky a vyjadřovat se ve větách, znaly množství říkanek a básniček. Při stolování projevovaly velkou samostatnost jak v sebeobsluze, tak i ve volbě množství jídla, udržovaly čistotu, předškoláci používali příbor. Děti měly přiměřeně rozvinutou jemnou motoriku, ne všechny měly zafixovaný správný úchop tužky. Při pohybových činnostech zvládaly základní dovednosti a prostorovou orientaci, vědomě napodobily jednoduchý pohyb podle vzoru.

Škola klade důraz na spolupráci s rodiči dětí. Je vytvořen funkční informační systém, a to formou vzájemné ústní komunikace, webových stránek školy, veřejně přístupných dokumentů a nástěnek ve škole. Probíhají i společné akce např. besídky, tvořivá odpoledne pro rodiče, společné výlety. Velmi úzká součinnost s místní knihovnou podporuje nejen rozvoj předčtenářské gramotnosti, ale také přispívá k seznamování dětí s místem, ve kterém žijí a zároveň k vytváření pozitivního vztahu k němu. Přínosné jsou i vzájemné návštěvy s blízkým *Lesním klubem Meluzína*. Těsná spolupráce se základní školou je zajištěna prostřednictvím komunikace a společného setkávání učitelů. Prostřednictvím projektu *Těšíme se do školy* je dětem usnadňován přestup do dalšího stupně vzdělávání. Seznamují se s prostředím i vyučujícími, kteří pro ně připravují různé úkoly. Využitím vnějších kontaktů obohacuje škola svou programovou nabídku, zajišťuje například divadelní představení nebo pořádá výlety.

K ověřování výsledků vzdělávání využívá základní škola vlastní běžné pedagogické nástroje (zkoušení, písemné práce, testy). Výsledky žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na pedagogických radách. Podle možností jsou žáci zapojováni do externího testování, ve kterém většina z nich dosahuje průměrných výsledků. Vyučující se se závěry z této evaluace seznamují individuálně, výraznější systematické zpracování těchto výstupů a přijímání opatření ke zlepšení zaznamenáno nebylo. Následné výraznější systematické zpracování a využívání výstupů z této činnosti zaznamenáno nebylo, vyučující se s nimi seznamují individuálně. Vedení školy klade důraz na sledování úspěšnosti absolventů v následném vzdělávání, většinou osobním kontaktem ověřuje vzdělávací výsledky a jejich další uplatnění. Za zdroj informací považuje osobní setkávání s absolventy.

Ve školním roce 2016/2017 prospěla s vyznamenáním velká část žáků na prvním stupni (70 %). V prvním a druhém ročníku prospěli s vyznamenáním téměř všichni žáci, což jim dalo možnost zažít pocit úspěchu a bylo pozitivní motivací pro další školní práci. Na druhém stupni byl počet žáků s vyznamenáním nižší (22 %). Počet žáků, kteří neprospěli k 30. 6. 2017, činil 6,5 %, největší problémy žákům působila matematika. Po opravných zkouškách se neúspěšnost snížila na 1,5 %, což vzhledem k celkovému počtu žáků školy není závažné. Systém práce s neprospívajícími žáky je ve škole nastaven, hlavně je uplatňováno doučování a opakované vysvětlování složitějšího učiva. Průměrný počet zameškaných hodin na jednoho žáka (86) v minulém školním roce odpovídá hodnotám srovnatelně velkých škol. Téměř všechna absence byla omluvena, pouze jednomu žákovi nebylo omluveno 9 zameškaných hodin. Škola do řešení zapojila zákonné zástupce žáka i orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). Informace o průběhu vzdělávání získávají zákonní zástupci prostřednictvím žákovské knížky, osobně a telefonicky. Další zjištění o prospěchu a chování vyučující předávají zákonným zástupcům při třídních schůzkách dvakrát ročně či při individuálních osobních setkáních ve škole.

Především na úrovni školy se žáci zapojují do různých předmětových i sportovních soutěží a olympiád např. matematické. Žáci druhého stupně se v rámci výuky věnují plnění pohybových aktivit *Odznaku všestrannosti* (jedna žákyně se zúčastnila republikového kola), organizují se mezitřídní soutěže hlavně ve florbalu a košíkové. Pro posilování čtenářství jsou důležité návštěvy knihovny a zapojování žáků do projektů např. *Pasování na čtenáře* nebo *Záložka do knihy*. Kulturní rozhled posilují a rozšiřují návštěvy divadelních představení, nacvičování představení, která jsou prezentována i pro veřejnost. Učitelé seznamují žáky s historií regionu.

Děti a žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu. Přiměřenou formou se seznamují se zásadami bezpečného chování v prostředí školy i mimo něj. Jejich fyzická zdatnost a obratnost je rozvíjena hlavně při pobytu na školní prostorné zahradě. V jejím vybavení se však odráží dlouhá doba od její poslední renovace. Pitný režim dětem a žákům je zajištěn během celého dne. Pozitivem jsou pro žáky připravované dopolední svačiny nad rámec školního stravování ve školní jídelně. Ke správným stravovacím návykům přispívá zapojení školy do projektu Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol. Pohybové aktivity škola zařazuje do osobního režimu žáků zejména prostřednictvím tělesné výchovy, pracovních činností a výchovy ke zdraví. Od nejnižších ročníků je do výuky včleňována environmentální výchova. V rámci podpory dopravní výchovy se žáci čtvrtého až osmého ročníku zapojují do místního kola soutěže, při jejíž organizaci pomáhají žáci devátého ročníku. Rizikem pro dostatečnou relaxaci žáků i učitelů je pouze minimální délka přestávek. Kromě dvacetiminutové po druhé vyučovací hodině mají ostatní pouze pět minut.

K prevenci sociálně patologických jevů má škola zpracován minimální preventivní program, který obsahuje několik témat včleněných do výuky předmětu Výchova k občanství.

Žáci 5. ročníku absolvují pravidelně společný adaptační program s budoucími žáky 6. ročníku. Při mapování vztahů a vazeb škola spolupracuje se Střediskem výchovné péče Alfa Svitavy. Další preventivní programy byly připraveny ve spolupráci s nízkoprahovým klubem prevence *Bonanza* Svitavy, pracoviště *Díra* Moravská Třebová. Žáci 9. třídy navštěvují pravidelně *Burzu středních škol ve Svitavách*. Podporu věnuje škola posilování kompetence pracovní (včetně využití disponibilní hodiny), zapojuje se do projektu Pardubického kraje *TECHNOhrátky* zaměřeného na motivaci žáků k výběru technických oborů, žáci se účastní soutěží v praktických technických dovednostech.

Ve škole velmi aktivně pracuje sdružení rodičů (SRPŠ) které připravuje pravidelně různé kulturní a sportovní akce pro žáky a jejich rodiče v obci. Také škola svou účastí podporuje společenský život v obci (např. zajišťuje hudební doprovod, recitaci žáků, vystupuje pro seniory, tvoří dekorace na ples). Dobrá je spolupráce školy s místními spolky a organizacemi.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zvýšil se nejvyšší povolený počet dětí a strážníků v mateřské škole
- delegování kompetencí na nově ustavenou vedoucí učitelku mateřské školy se kladně odrazilo v procesu řízení, vedené dokumentaci a úrovni vzdělávacího procesu
- zařazení výuky anglického jazyka do učebního plánu pro 1. a 2. ročník základní školy od školního roku 2016/2017

Silné stránky

- zájem vedoucí učitelky mateřské školy o vlastní manažerský a pedagogický rozvoj
- vedení dětí a žáků ke zdravému životnímu stylu a zlepšování stravovacích návyků
- aktivity školy s výraznou podporou sdružení rodičů přispívají ke společenskému životu v obci

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- personální zajištění vzdělávání v mateřské škole v současné době neumožňuje souběžné působení obou učitelek ve třídě v dostatečné míře tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti
- získané výsledky pedagogické diagnostiky v mateřské škole jsou pouze ojediněle využívány k cílené individualizaci vzdělávací nabídky, což přetrvává od poslední inspekční činnosti
- malá diferenciací obsahu učiva a úkolů pro žáky se SVP, žáky s rizikem neúspěchu i žáky nadané nezohledňuje jejich vzdělávací možnosti
- nízký podíl interaktivní didaktické techniky a její využívání pedagogy a žáky
- minimální časová rezerva věnovaná shrnutí učiva v závěru hodiny a efektivnímu využití formativního hodnocení
- oddělení školní družiny bez úprav pro zájmové vzdělávání nepřispívá k vytváření vhodného klimatu a utváření dobrých prosociálních vztahů

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- jasně formulovat a nastavit postupy a prostředky k dosažení koncepčních záměrů
- zajistit v mateřské škole ve větším rozsahu souběžné působení obou učitelek ve třídě, eventuálně zajistit přítomnost další dospělé osoby (chůva, školní asistent apod.), k financování využívat i různých dotačních titulů
- zaměřit se ve třídě starších dětí v mateřské škole na posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým dětem a na osvojování základních dovedností důležitých pro rozvíjení vzájemných vztahů
- učit děti dovednosti vlastního hodnocení, zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na techniky a formy sebehodnocení a vzájemného hodnocení
- vyvolat v mateřské škole pedagogickou diskuzi o formě záznamu pedagogické diagnostiky a následně získané výsledky využívat při plánování individualizované vzdělávací nabídky
- vytvořit pro hospitační a kontrolní činnost další evaluační nástroje pro systematickou podporu rozvoje a inovací vzdělávání, dosahování očekávaných výstupů a standardů základního vzdělávání, objektivnější hodnocení plnění učebních osnov, popřípadě míry zvládnutí předepsaného učiva
- více ověřovat průběžné zvládnutí jednotlivých mezikroků osvojovaného učiva žáky
- zvýšit průkaznost naplňování učiva v třídních knihách, věnovat větší pozornost rovnoměrnému rozvržení tematických okruhů předmětů
- efektivně a aktivně využívat prostředky didaktické techniky přímo ve vzdělávacím procesu
- DVPP více zaměřit podle potřeb školy
- zvážit nutnost zařazovat minimální délky přestávek v základní škole

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření k odstranění nedostatků.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Městečko Trnávka, okres Svitavy, čj. 13/12/05, ze dne 13. 12. 2005, s účinností od 1. 1. 2006
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 23. 7. 2013, čj. SpKrÚ 41177/2013 OŠK, s účinností od 1. 9. 2013
3. Dlouhodobý plán-koncepční záměry a úkoly v období 2015 - 2019, ze dne 1. 9. 2015
4. Výroční zprávy za školní roky 2015/2016 a 2016/2017
5. Školní matrika mateřské školy a základní školy, školní rok 2017/2018

6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *At' je léto nebo zima, pod Čimburkem, tam je prýma!*, čj. 1311/2017, s platností od 1. 9. 2017
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola pro každého - škola pro všechny*, verze č. 1.8, s platností od 1. 9. 2012, ve znění dodatků č. 1 – 3, poslední aktualizace k 1. 9. 2017
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu, s platností od 1. 9. 2016
9. Školní řád mateřské školy, s účinností od 1. 10. 2017
10. Školní řád základní školy, ze dne 29. 8. 2014, s účinností od 1. 9. 2014
11. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 31. 8. 2016, s účinností od 1. 9. 2016
12. Provozní řád mateřské školy, ze dne 20. 9. 2017
13. Organizační řád školy, ze dne 30. srpna 2017
14. Jmenování do funkce ředitele školy, s účinností od 1. 8. 2008 včetně potvrzení ve funkci s účinností od 1. 8. 2013
15. Jmenovací dekret do funkce vedoucí učitelky mateřské školy ze dne 31. 8. 2017, s účinností od 1. 9. 2017
16. Personální dokumentace (doklady o odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků k datu inspekční činnosti)
17. Třídní knihy mateřské školy a základní školy, školní roky 2016/2017, 2017/2018
18. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní roky 2016/2017, 2017/2018
19. Rozpis přímé vzdělávací činnosti učitelek mateřské školy, ze dne 1. 10. 2017, školní rok 2017/2018
20. Rozvrhy tříd a učitelů, školní rok 2017/2018
21. Záznamy z jednání pedagogické rady mateřské školy a základní školy, školní rok 2016/2017, 2017/2018
22. Povolení výjimky z nejnižšího počtu žáků ve třídě pro školní rok 2017/2018
23. Žádost zákonného zástupce o individuálním vzdělávání žáka, ze dne 31. 5. 2017; rozhodnutí ředitele školy o individuálním vzdělávání žáka pro školní rok 2017/2018, čj. 1265/2/2017, ze dne 4. 4. 2017 včetně příloh
24. Dokumentace žáků se SVP, školní rok 2017/2018
25. Materiály k výchovnému a kariérovému poradenství; Školní preventivní program; záznamy metodiků prevence, školní rok 2017/2018
26. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků
27. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání (diagnostické záznamy), školní rok 2017/2018
28. Rozhodnutí ředitele školy ve správním řízení, školní rok 2017/2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Mgr. Milena Pokorná, školní inspektorka Mgr. Milena Pokorná v. r.

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor Mgr. Jaroslav Loučka v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 21. 11. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Vilém Slechan, ředitel školy

Ing. Vilém Slechan v. r.

V Městečku Trnávce 30. 11. 2017